

Inicijativom braće iz Franjevačkog samostana Marijina Pohoda u Pazinu osmišljen je početkom 2017. godine projekt e-duhovnih vježbi koji je bio najprije najavljen na vlastitoj Facebook stranici.

U kršćanskoj tradiciji duhovne vježbe prepoznaju se kao dani u kojima osoba želi na sustavniji način, redovito pod vodstvom duhovnika, provjeriti svoj život i obnoviti svoje predanje Gospodinu. Obično takve duhovne vježbe ili duhovne obnove pretpostavljaju boravak u nekom samostanu ili duhovnom centru gdje se one održavaju. Mnogi, međutim, teško nalaze vremena da se povuku na nekoliko dana u mir i posvete intenzivnijem duhovnom življenju i dubljoj molitvi. Zbog toga su osmišljene e-duhovne vježbe u kojima se sadržaji za dnevno obavljanje razmatranja i osobnu molitvu šalju zainteresiranima u njihov e-sandučić, kako bi tko želi, u tišini svoga redovitog života, mogao obaviti duhovne vježbe.

Svaki turnus e-duhovnih vježbi ranije je najavljen na stranici www.facebook.com/eDuhovneVjezbe na kojoj se povremeno objavljuju i različite poruke duhovnoga sadržaja, a od svibnja 2017. pokrenuta je i vlastita internetska stranica na adresi eduhovnevjezbe.hr. Na svaki turnus osobe se mogu prijaviti preko internetskih prijavnih obrazaca koji se nalaze na toj stranici. Kad e-duhovne vježbe počnu, nije se moguće naknadno prijaviti, a osobe koje se prijave uvijek mogu otkazati primanje sadržaja e-duhovnih vježbi. Osim toga, na internetskoj stranici ponuđen je i obrazac za prijavu na newsletter preko kojega zainteresirani mogu primati obavijesti o budućim e-duhovnim vježbama.

Iza ovakvog postupka stoji nakana da se na e-duhovne vježbe unaprijed svaki put treba prijaviti, baš kao što se to čini i s redovitim duhovnim vježbama. To od svake osobe iziskuje odluku i rezerviranje nekog vremena. To je i glavni razlog zašto tekstovi razmatranja nisu dostupni na samoj internetskoj stranici. Usto, svagdanje dobivanje razmatranja preko e-pošte osobnije je od posjećivanja internetske stranice. Time se htjela naglasiti i potreba osobne zauzetosti oko vlastitoga duhovnog života.

DOSADAŠNJE E-DUHOVNE VJEŽBE

Dosad su već održana dva turnusa e-duhovnih vježbi. Prve su bile korizmene e-duhovne vježbe u kojima je kroz cijelu korizmu slijeden način razmatranja sv. Petra Alkantarskoga, franjevca koji je bio i jedan od duhovnika sv. Terezije Avilske. Zainteresirani su se mogli prijaviti preko posebnog obrasca do 26. veljače. Korizmene e-duhovne vježbe pripremila su braća iz Franjevačkoga samostana u Pazinu, fra Drago Vujević, fra Marinko Klaić i fra Josip Vlašić, a pridružili su im se i fra Tomislav Šanko iz Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri, fra Željko Barbarić iz Hercegovačke franjevačke provincija Uznesenja Blažene Djevice Marije na službi u Hrvatskoj franjevačkoj kustodiji Svete Obitelji u Sjevernoj Americi i fra Darko Tepert iz Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Sv. Petar Alkantarski rasporedio je svoj način razmatranja u šest koraka. Prvi je korak priprema u kojoj osoba treba zauzeti položaj prikladan za razmatranje, na sebi načiniti znak križa te upotrijebiti svu svoju maštu kako bi uzdigla pamet i srce Bogu te si predočila njegovu nazočnost. Tu je, naravno, i zaziv Duha Svetoga.

Drugi je korak čitanje, bilo da je riječ o svetopisamskom tekstu, bilo da je riječ o nekome drugome duhovnom štivu. U ovim korizmenim e-duhovnim vježbama za čitanje su predloženi evanđeoski tekstovi koji se dotičnoga dana navješćuju na svetoj misi.

Treći je korak razmatranje u kojem si osoba, prema Alkantarskom, predstavlja kao da se stvari o kojima je čitala događaju pred njezinim očima te promatra kako na nju utječu i što od nje zahtijevaju.

Četvrti je korak zahvaljivanje, a riječ je, prije svega, o zahvaljivanju za primljene milosti

Peti je korak predanje u kojem osoba uzvraća Gospodinu za primljene milosti prikazujući mu cijelu sebe, izručujući se sasvim njegovoj volji.

Šesti je korak prošnja koja, prema sv. Petru Alkantarskome, najprije treba biti prošnja za velike potrebe svijeta i Crkve, potom za potrebe drugih ljudi, a na kraju i za vlastite potrebe. Alkantarski preporučuje da se ove prošnje zaključe *Molitvom za božansku ljubav* koju su svi polaznici e-duhovnih vježbi primili u uvodnom pismu.

Alkantarski o ovom načinu razmatranja kaže: "Ovih šest dijelova treba imati molitvu koja se zove razmatranje. Ti dijelovi,

osim mnogih drugih prednosti, pružaju i ovu korist onomu koji razmatra; dok mu se nude raznovrsna jela, ako nema teka za jednu vrst, neka posegne za drugom; ako razmatranje ne uspije u jednome svom dijelu, naći će u drugom nešto čime će zaokupiti duh i raspaliti ga pobožnošću.”

Osim toga, on kaže da razmatranje iscrpljuje i da duh može klonuti. Zato su e-duhovne vježbe u korizmi zamišljene tako da budu ranolike. Razmatranja dnevnoga evanđelja stizala su nedjeljom, ponedjeljkom, srijedom i četvrtkom. Utorkom je bilo predloženo određeno lakše duhovno štivo. Svakog petka sudionici su dobili drugačiji Križni put, a subotom im je bila predložena neka marijanska pobožnost. U utorak četvrtoga korizmenog tjedna, umjesto duhovnoga štiva, primili su detaljan ispit savjesti i poticaj za ispovijed.

Posebno je, naravno, bio osmišljen Veliki tjedan te je, primjerice, na Veliku subotu ujutro pripremljeno razmatranje nad sedam Isusovih riječi s križa, a kroz cijelo Sveto trodnevlje preporučeno sudjelovanje u obredima.

Korizmene e-duhovne vježbe završile su na Uskrs davanjem hvale Bogu, ali i pozivom svim sudionicima da pošalju svoja razmišljanja i prijedloge. U tim je e-duhovnim vježbama sudjelovalo oko 12 200 osoba.

Slijedile su duhovske e-duhovne vježbe koje su po trajanju bile znatno kraće od korizmenih jer su trajale samo deset dana, a pripremio ih je fra Darko Tepert. Dan uoči Uzašašća 2017. godine sudionici e-duhovnih vježbi dobili su uvodno pismo. Nakon toga, počevši od Uzašašća, pa sve do dana uoči blagdana Duhova, kroz deset dana sudionici su primali dnevna razmatranja. Ovaj je put struktura razmatranja bila nešto drugačija, a može se reći i zahtjevnija.

Kroz duhovne vježbe sudionike je vodila davna posljednica Duhu Svetomu – *Dođi, Duše presveti*. Po jedna od njezinih deset strofa obilježila je svaki dan na ovom putovanju do Duhova, a okosnica razmatranja bili su svetopisamski tekstovi. Pritom najčešće nisu slijedena liturgijska čitanja, nego su tekstovi tako izabrani da dodatno osvjetljaju teme i sadržaje svake pojedine strofe posljednice Duhu Svetomu.

Sudionicima je predloženo da rezerviraju sat vremena svakoga dana za razmatranje u kojem su najprije pokušavali postići sabranost kroz pripremu za koju su im ponuđeni i prikladni poticaji, a nakon toga slijedilo je kratko razmatranje nad sadržajem pojedine strofe posljednice. Potom je slijedilo čitanje izabranoga

biblijskoga teksta te je preporučeno da svatko nad njim osobno razmatra kako bi dopustio Božjem Duhu da djeluje. U sljedećem koraku ponuđeno je i razmatranje voditelja e-duhovnih vježbi, nakon njega zahvala te prošnja.

Od drugoga dana duhovskih e-duhovnih vježbi započela je i devetnica Duhu Svetomu. Ona se sastoji od posljednice *Dođi, Duše presveti* i uvijek od drugačije završne molitve. Kako je kroz cijelo trajanje e-duhovnih vježbi uvijek na početku razmatranja moljena posljednica Duhu Svetomu, u devetnici je za kraj svakoga razmatranja ponuđena još i odgovarajuća završna molitva.

Posljednjega dana Devetnice i duhovskih e-duhovnih vježbi sudionici su potaknuti da provedu neko vrijeme u duhovskom bdjenju pred Gospodinom. Za to su ponuđeni i odgovarajući tekstovi. Preporučeno im je i da, ako im je to moguće, sudjeluju u duhovskom bdjenju u svojoj crkvi. Za duhovske e-duhovne vježbe bilo je prijavljeno više od 11 000 osoba.

U pripremoj su fazi još jedne e-duhovne vježbe marijansko-ga karaktera koje će se održati u danima prije blagdana Blažene Djevice Marije od Anđela ili Porcijunkule. Kako je riječ o ljetnom razdoblju, zamišljeno je da ove e-duhovne vježbe budu u nešto laganijem ozračju. Sudionicima će biti ponuđeno da se zapute s Marijom, Isusovom majkom, u njezinu svagdašnjicu, u Nazaret, prema njezinu susretu s Elizabetom, u Betlehem, u Egipat, u Kanu, pa sve do susreta s uskrsnulim Kristom i do boravka u onoj prostoriji na katu gdje je sišao Duh Sveti. Ove marijanske e-duhovne vježbe priprema i vodi fra Josip Vlašić.

Kroz e-duhovne vježbe sudionici su uvijek potaknuti da brinu o svome sakramentalnom životu. Duhovne vježbe ne sastoje se samo od razmatranja, nego i od slavljenja euharistije, ali i od slavljenja sakramenta pomirenja. Osim toga, preporučeno im je da se u eventualnim dvojbama ili ako im se pojave neka pitanja, obrate svomu duhovniku ili drugom svećeniku koji će im zasigurno biti od pomoći.

Za ovu godinu u planu su još e-duhovne vježbe uoči blagdana sv. Franje, a njihova je priprema ponuđena sestrama klarisama u Mikulićima kod Zagreba, te adventske e-duhovne vježbe.

SURADNJA U NOVOJ EVANGELIZACIJI

Ovim e-duhovnim vježbama želi se slijediti i napatuk pape Franje iz njegove pobudnice *Radost evanđelja* u kojoj on kaže: "Gospodinovo misionarsko poslanje obuhvaća poziv na rast u vje-

ri... Evangelizacija također traži rast, što znači da svaku osobu i plan koji Gospodin ima s njom moramo shvatiti ozbiljno. Svako ljudsko biće treba sve više Krista, a evangelizacija ne bi smjela trpjeti da se netko zadovoljava s malim, tako da svatko od nas može od sveg srca reći: "Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist." (Gal 2, 20) (Radost evanđelja, 160).

Ovo prepoznaje kao svoje poslanje i franjevačko bratstvo u Pazinu. Ondje već gotovo godinu dana živi i djeluje franjevačko kontemplativno bratstvo u misiji. Riječ je o bratstvu koje je pod izravnom vlašću franjevačkoga generalnoga ministra, a njegovi su članovi braća iz različitih franjevačkih provincija. Riječ je o takozvanome novom obliku bratstva kakva unutar franjevačkoga rada postoje još u Italiji, Austriji, Češkoj, Litvi, Francuskoj i Španjolskoj. Ovi novi oblici bratstva zamišljeni su kao oblik suradnje u novoj evangelizaciji za Europu, a u svome redovitome franjevačkom životu naglašavaju nekoliko elemenata. Na prvom je mjestu molitva i kontemplativni život u oslušivanju Božje riječi. Potom se nastoji graditi puniji bratski život te život malenosti i jednostavnosti i unutar samoga bratstva, ali i u odnosima prema van. Takav život razumije i jasniju zauzetost oko siromaštva te pozornost da se ne zanemari fizički rad. Posebnu važnost u ovim oblicima franjevačkih bratstava ima i poslanje (*intergentes*) tako da se zainteresirane pojedince ili skupine uključuje u život samoga bratstva, od molitve do zajedničkog rada, ili se pak do ljudi dolazi kroz putovanja, bilo da se to čini autostopom ili javnim prijevozom. Pritom se osobito nastoji doprijeti do osoba koje su na rubu. Ovakva franjevačka bratstva u Europi nastoje se ugrađivati u život mjesne Crkve, ali i poticati suradnju s cijelom franjevačkom obitelji, od prvoga franjevačkog reda, preko klarisa, do samostanskog trećeg reda i svjetovnih franjevaca.

Projekt e-duhovnih vježbi u tom je smislu osmišljen i kako bi Božja riječ suvremenim sredstvima doprla do onih koji su možda na rubu crkvenih događanja. Pritom se nastoji izgraditi suradnja unutar franjevačke obitelji te se otvoriti i prema svima koji bi mogli pripremati duhovne vježbe. Osim toga, braća iz franjevačkog samostana u Pazinu prate odvijanje e-duhovnih vježbi i u svojim molitvama te na molitvu pozivaju i ostale redovničke, a osobito klauzurne zajednice.